Redogörelse över inkomna synpunkter på remiss ”Ett hållbart Blekinge - regionalt åtgärdsprogram för miljökvalitetsmålen 2013-2016 ”

Länsstyrelsen vill först tacka alla som inkommit med konstruktiva synpunkter, vilket resulterar i en ökad kvalitet på åtgärdsprogrammet. Det är inspirerande att så många remissinstanser trycker på att miljömålen och åtgärdsarbetet är viktigt, värdefullt och bör prioriteras!

Remissredogörelsen skickas ut digitalt till samtliga remissinstanser tillsammans med det reviderade åtgärdsprogrammet. ***Notera att de kommentarer som vi hänvisar till i remissredogörelsen avser åtgärder och beteckningar som var angivna i remissversionen - inte till det reviderade programmet!*** Dokumentet har omformulerats och åtgärder kan ha nya beteckningar i det slutgiltiga åtgärdsprogrammet. Ändringar av redaktionell karaktär redovisas inte i denna redogörelse.

Totalt har 26 remissvar inkommit varav ett fåtal inte föranleder några ändringar av programmet. Remissvaren finns i sin helhet på Länsstyrelsen och kan fås på begäran. Synpunkterna följs av *Länsstyrelsens kommentar* om hur dessa har beaktats eller ett förtydligande/svar på synpunkten tillsammans med hänvisning till åtgärd ***i remissen*** då det är relevant.

Trevlig läsning!

Innehållsförteckning

Boverket 3
Bräkneåns vattenråd 4
Centerpartiets Krets i Olofström 5
Havs- och vattenmyndigheten 7
Karlshamns kommun 7
Karlskrona kommun 8
Landstinget Blekinge 8
Lantbrukarnas Riksförbund, LRF 9
Marianne Eriksson, moderat politiker och privatperson 12
Miljöförbundet Blekinge Väst 12
Miljöresurs Linné 14
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) 14
Naturskyddsföreningen i Blekinge 14
Olofströms kommun 17
Region Blekinge (RB) 17
Riksantikvarieämbetet 18
Ronneby Kommun 18
Räddningstjänsten i Västra Blekinge 22
Räddningstjänsten i Östra Blekinge 22
Sveriges Geologiska undersökning (SGU) 23
Sjöfartsverket 24
Skogsstyrelsen 25
Statens Fastighetsverk (SFV) 26
Sölvesborgs kommun 27
Transportstyrelsen 28
Vattenrådet för Lyckebyån, Silletorpsån, Nättrabyån med fler mindre vattendrag i östra Blekinge 28

Boverket

Boverket är nationellt ansvarig myndighet för miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö och har granskat förslaget utifrån detta ansvar. Programförslaget har ett tydligt och bra upplägg med korta och relevanta tematiska beskrivningar och åtgärdsförslag kopplade till dessa. Vem/vilka aktörer som har ansvar för respektive åtgärd samt hur uppföljningen av de olika åtgärdsförslagen ska gå till, framgår tydligt.

I remissen anges att de regionala miljömålen kommer att revideras under 2012-2013. Boverket anser att Länsstyrelsen bör avvakta med revideringen tills det nationella arbetet med s.k. målmanualer har kommit längre.

Länsstyrelsen kommentar: Länsstyrelsen har beslutat att nationella preciseringar och etappmål gäller tillsvidare för Blekinge (Beslut 2012-10-04).

Under temat Mindre gift på drift bör påpekas att föreslagna åtgärder (bland annat MG 3,4,5,6,7,12 och 13) har koppling till miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö och dess precisering 8 Hälsa och säkerhet.

Länsstyrelsens kommentar: Kopplingen mellan boendemiljö och hälsa har förtydligats.

Boverket påpekar att områden med särskilt stora arkitektoniska värden och kulturmiljövärden omnämns, men föreslår att detta kompletteras med kulturmiljövärden i vardagsmiljön, som kommunerna genom plan- och bygglagen har ansvar för.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer och komplettar texten.

Åtgärderna innebär framförallt att förbättra kunskapsunderlag. Boverket påpekar att följande bör framgå: ”Ett användbart kunskapsunderlag identifierar inte bara de kulturhistoriska värdena utan anger även strategier och förhållningssätt till hur kulturvärdena ska tillvaratas och utvecklas”. Natur- och kulturvärdena kan sannolikt ge utvecklingspotential när det handlar om landskapsbild, bebyggelsekaraktär, unicitet och attraktivitet.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer och kompletterar enligt förslaget.

Boverket anser att en kompletterande åtgärd om tillgången på antikvarisk kompetens på kommunal nivå skulle vara lämplig.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer och lägger till en åtgärd: ” Öka den antikvariska kompetensen på kommunal nivå.” Den antikvariska kompetensen bör vara en naturlig del av kommunens samlade kompetens. Kunskapen om kulturmiljövärdena bör finnas på kommunen och hos dem som arbetar med samhällsplaneringen för att en långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling ska kunna uppnås.

Boverket anser att det mellankommunala samarbetet om översiktsplanering är viktigt. Flera miljömål förutsätter ett sådant samarbete bl.a. God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan och de vattenanknutna miljömålen. Detta syns inte tillräckligt tydligt.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har lyft fram behovet av samverkan i flera åtgärder, bl.a. HB 7. Behovet kan dock ytterligare tydliggöras och Länsstyrelsen har kompletterat texten i avsnittet om hållbar bebyggelseutveckling.

Boverket anser att flera av de kunskapsunderlag som nämns har kopplingar sinsemellan varför det bör vara möjligt att samordna arbetet med dessa.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer i att det kan finnas samordningsvinster i arbetet och att detta bör beaktas vid genomförandet av åtgärderna. Länsstyrelsen anser inte att det i nuläget finns skäl att slå samman åtgärderna. Åtgärdsprogrammet blir tydligare med nuvarande upplägg.

Boverket har framfört att åtgärderna i den regionala klimat- och energistrategin som är under framtagande bör utgå från den nationella Färdplan 2050 (skickas ut på remiss i januari 2013).

Länsstyrelsens kommentar: Åtgärdsprogrammet för miljömålen kompletteras med en mening om att regeringens vision om ett växthusgasneutralt Sverige år 2050 utgör ledstjärna för Blekinges klimat- och energistrategi.

Bräkneåns vattenråd

Bräkneåns vattenråd har synpunkter på att arbetet med förankring och dialog av åtgärdsprogrammet till stor del utgörs av remissen. Utan lokal förståelse och konkret samarbete försvåras genomförandet. Lokala initiativ och engagemang kan avlasta myndigheterna.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer med att lokal förankring och delaktighet är en nyckel till framgång. Inom arbetet med detta projekt har det inte varit möjligt att involvera fler personer (än den regionala arbetsgruppen), trots att det hade varit önskvärt. Ambitionen är att delaktigheten istället kommer att bli viktig vid uppstarten/genomförandet av själva åtgärderna.

Det är svårt att greppa alla nivåer, termer och processen med miljömålen. Flera åtgärder är snarare strategier än åtgärder.

Länsstyrelsens kommentar: Miljömålssystemet är komplicerat, mer information om miljömålssystemet finns på Miljömålsportalen: www.miljömål.se. Tanken med att dela in åtgärderna i temaområden är att förtydliga och göra arbetet hanterbart. Länsstyrelsen instämmer med att det kan vara missvisande att vissa åtgärder formulerats till att ta fram strategier, men vi anser att de är ett första steg på vägen i åtgärdsarbetet. Läshänvisningen kompletteras för att förtydliga vår syn på strategier som åtgärder.

Bräkneåns vattenråd framhåller att det behövs extra resurser till konkreta åtgärder. Det kan vara svårt för organisationer att koppla sina egna åtgärdsprogram till regionala miljömål. Vi upplever att vattenförvaltningens krav och miljömålens krav är olika och berör olika geografiska områden (avrinningsområden kontra län).

Länsstyrelsens kommentar: Somliga åtgärder kräver extern finansiering och uppstart av projekt, medan andra förslag på åtgärder bör involveras i ordinarie verksamhet. Det är viktigt att länets olika organisationer är medvetna om miljömålen och försöker att koppla samman dem med egna ambitioner. Arbetet med vattenförvaltningen och miljömålen ska inte motsätta varandra utan istället komplettera varandra. Där arbetet inom vattenförvaltningen fungerar tillfredställande krävs inga ytterligare åtgärder. Miljömålens åtgärdsprogram bör endast ta upp åtgärder som kräver ytterligare insatser för att uppnå miljömålen.

Centerpartiets Krets i Olofström

Anser att beskrivningen av uppföljningen av målen är för svepande med för många områden under samma målbedömning. Miljökvalitetsmålen för odlingslandskapet som bedöms ”nära att nås” är fel.

Länsstyrelsens kommentar: Fokus i åtgärdsprogrammet ska ligga på åtgärdsarbetet och insatser som krävs för att vi ska kunna uppfylla miljökvalitetsmålen. För en mer utförlig och aktuell beskrivning av bedömning av miljömålen hänvisar vi till Miljömålsportalen www.miljömål.se och Länsstyrelsens hemsida. I bedömningen för 2012 uppnås inte miljökvalitetsmålet för ett rikt odlingslandskap i Blekinge. Texten om uppföljning/bedömning av miljömålen har minskats ner i åtgärdsprogrammet.

Centerpartiet i Olofström vill ha en mer precis bedömning av vilket mål som kräver vilken åtgärd. Exempel: bebyggelsemiljö kontra strandskyddets tillämpning.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har kopplat varje temaområde till de miljökvalitetsmål som främst berörs av föreslagna åtgärder inom temat. Den regionala arbetsgruppen har valt att dela upp åtgärderna under temaområden och vilka dessa temaområden bör vara. Detta förtydligas i åtgärdsprogrammet. Åtgärderna berör många miljökvalitetsmål och en bilaga har lagts till där denna koppling framgår. En av de största utmaningarna inom temaområde ”hållbar bebyggelseutveckling” är just avvägningen mellan exploaterings- och bevarandeintressen. För att underlätta och föregripa denna avvägning krävs bättre planeringsunderlag.

”Många av våra växter och djur, som idag är hotade, är på olika sätt gynnade eller till och med beroende av att landskapet brukas” står det under temaområde biologisk mångfald. Enskilt boende på landsbygden ökar möjligheten att nå målen genom att man vill ha öppet landskap runt sig. Detta är avgörande för hela målsättningen i programmet och Länsstyrelsen bör ta hänsyn till detta när de avslår bygglovsansökningar.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer i att det är viktigt för den biologiska mångfalden att landskapet brukas/hävdas. Det är också positivt om fler människor ges möjlighet att bo och verka på landsbygden. När det kommer till bygglovsansökningar måste

dock alltid en helhetsbedömning göras i det enskilda fallet utifrån plan- och bygglagens krav. I vissa fall kan detta innebära att platsen inte är lämplig för bostadsbebyggelse t.ex. på grund av närhet till befintliga verksamheter.

Centerpartiet i Olofström föreslår en värdering och rangordning av olika mål och kanske till och med ange att vissa arter inte ska finnas eller finnas väldigt sparsamt. Mårdhund och varg ges som exempel.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen håller med om att mårdhunden är ett stort potentiellt hot mot den biologiska mångfalden. Mårdhunden är en invasiv art, det vill säga en invaderande art som tar över en livsmiljö där den saknar naturliga fiender. Kommer den in i Blekinge kommer den troligtvis via Skåne från Danmark. Övervakning med hjälp av åtelkameror sker längs Skånes kust. Vad gäller vargen, utgör fattade politiska beslut, gällande lagstiftning och befintliga ekonomiska ramar tillsammans med EU:s art- och habitatdirektiv förutsättningarna för vargförvaltningen i Sverige. Den regionala förvaltningen i Blekinge bygger på de beslut som fattas i riskdagen. Naturvårdsverket har utifrån beslut som fattats av riksdag och regering formulerat två övergripande mål för den svenska vargförvaltningen: 1) Det ska finnas en långsiktigt livskraftig vargstam med gynnsam bevarandestatus. 2) Det ska råda en god samexistens mellan människa och varg. För att uppnå gynnsam bevarandestatus är det nödvändigt att minska inaveln. En annan viktig faktor är att den tillåts spridas i sitt naturliga utbredningsområde. För att uppnå det krävs i första hand ett effektivt skadeförebyggande arbete. Det innebär bland annat ökad användning av skadeförebyggande åtgärder bland annat i södra Sverige där nyetablering av varg kan förväntas. Även ersättning för redan uppkomna skador är en viktig del av förvaltningen. Texten om främmande arter kompletteras.

Centerpartiet i Olofström anser att texten om LIS (Landsbygdsutveckling i strandnära lägen) visar på motsägelser som slår negativt för landsbygden och motarbetar målen med programmet. Regeltillämpningen får inte vara så rigid och avgränsad att man för att vinna ett syfte förlorar 10 andra. Totalbedömningen måste få större utrymme.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer i att det är viktigt med helhetsbedömningar kring möjligheterna till LIS. Det är därför viktigt att kommunerna utreder förutsättningarna i sin översiktsplanering. Länsstyrelsen måste i övrigt utgå från och följa de krav som anges i miljöbalken när det gäller LIS. Det kan nämnas att en utredning är på gång när det gäller strandskyddsreglerna.

Centerpartiet i Olofström har framfört att det regionala åtgärdsprogrammet för miljömål innehåller en alltför kortfattad analys av utmaningar och behov av åtgärder inom transportsektorn.

Länsstyrelsens kommentar: Inom temaområdet ”Mindre klimatpåverkan” hänvisas till Blekinges klimat och energistrategi som skickas ut på bred remiss i februari 2013. I klimat- och energistrategin presenteras ett omfattande åtgärdsprogram mot bakgrund av en nulägesbeskrivning av växthusgasutsläpp och energianvändning inom olika samhällssektorer i Blekinge. Därför görs ingen omfattande analys i åtgärdsprogrammet för miljömålen.

Centerpartiets krets i Olofström är emot åtgärden FV 3 (Kartlägga och åtgärda vattenkvalitet i enskilda brunnar och vattentäkter som försörjer färre än 50 personer eller levererar mindre än 10 m^3 per dygn) eftersom man anser att det är den enskildes ansvar och i princip inget problem. Man anser att obligatoriska kontroller oftast leder till onödigt dyra byråkratier.

Länsstyrelsens kommentar: Det stämmer att det i de flesta fall är brunnsägarens ansvar att åtgärda eventuella problem med vattenkvalitén i den egna brunnen (se även Länsstyrelsens kommentar till Miljöförbundets synpunkt på samma åtgärd). För att få en bättre överblick över dricksvattenkvalitén i landet genomförde Socialstyrelsen i samarbete med Sveriges geologiska undersökning (SGU) ett nationellt tillsynsprojekt 2007 om enskilda vattentäkter (ca 110 kommuner deltog aktivt i projektet). Resultaten från vattenanalyserna visar att dricksvattenkvalitén i många enskilda vattentäkter var dålig och att det finns ett fortsatt behov av att aktivt arbeta med vattenkvalitén i enskilda vattentäkter.

Centerpartiets krets i Olofström anser att det är fel att generellt påstå att skogs- och jordbruk bidrar till försurningen. *Eftersom texten finns i stycket som handlar om övergödning så tolkar Länsstyrelsen att det är övergödningen som avses.*

Länsstyrelsens kommentar: Att brukandet av jord och skog är det som ger störst bidrag till övergödning är inget generellt påstående utan ett konstaterande grundat på känd kunskap. Brukandet av markresurserna ger problem i form av övergödning och det är detta som beskrivs i temaområde skog och odlingslandskap under rubriken utmaningar.

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) bedömer att föreslagna åtgärder över lag är väl valda och därför, på ett positivt sätt, kommer att bidra till arbetet med att nå miljömålen. HaV kan inte åta sig att vara medaktör för åtgärd BM 7 ”Att ta fram och genomföra ett program för övervakning av kustfiskbestånd” innan miljöövervakningsprogrammen har reviderats (pågående).

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen skulle önska att HaV, som nationellt ansvarig myndighet, åtog sig att vara samarbets- och diskussionspart kring åtgärd BM7. Detta kommer att diskuteras vidare under pågående revidering av det regionala miljöövervakningsprogrammet. HaV står kvar som medaktör på åtgärd BM 7 efter samråd med myndigheten via telefon.

Karlshamns kommun

Föreslaget åtgärdsprogram kommer under 2013 sändas ut för förankring och ställningstagande inom kommunen. Karlshamns kommun kommer under våren/sommaren 2013 återkomma till Länsstyrelsen med besked om vilka åtgärder som avses utföras under 2013-2016.

Länsstyrelens kommentar: Länsstyrelsen välkomnar Karlshamns kommuns positiva inställning till åtgärdsprogrammet. Länsstyrelsen inväntar besked om vilka åtgärder som kommunen kan åta sig att medverka i.

Karlskrona kommun

Karlskrona kommun anser att det finns tre områden där det regionala åtgärdsprogrammet kan användas: i det lokala miljöarbetet, i den kommunala planeringen och i det lagstadgade tillsynsarbetet. Kommunen ser ett stort värde i konkreta och realistiska åtgärder för länets aktörer att arbeta vidare med. Länsstyrelsen saknar medel för att uppnå flera åtgärder och kommunerna föreslås stå för många av de lokala åtgärderna.

Länsstyrelsens kommentar: Många åtgärder kan och är lämpliga att genomföra inom ordinarie verksamhet. Kommunen har som tillsynsmyndighet ett ansvar att genomföra vissa åtgärder. Andra åtgärder kräver extern finansiering och uppstart av projekt. Detta förtydligas i programmet.

Karlskrona kommun ställer sig bakom föreslagna åtgärder i stort. Åtgärderna är positiva för både det lokala och regionala miljömålsarbetet. Men flera av åtgärderna är omfattande och tidplanerna är i de fallen orealistiska.

Länsstyrelsens kommentar: Tanken är att alla åtgärder ska ha påbörjats under programperioden och specifika tidsplaner är inte satta för genomförandet av enskilda åtgärder.

Kommunen anser att formerna för uppföljning är otydliga. Ett färdigt system för uppföljning hade varit önskvärt samt att Länsstyrelsen ansvarar för att sammanställa och presentera resultatet av uppföljningen regelbundet för de berörda aktörerna. Tidigare försök med uppföljning genom enkät har inte fungerat tillfredställande.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen kommer under 2013 arbeta aktivt med att utforma ett uppföljningssystem för åtgärdsprogrammet. Det hade varit önskvärt att ha det klart i samband med att åtgärdsprogrammet togs fram, men det har tyvärr varit omöjligt. Länsstyrelsen kommer att samverka med kommunerna vid framtagandet av uppföljningsverktyg.

Karlskrona kommun har ambitionen att delta i så många åtgärder, där kommunen står som huvudaktör, som möjligt. Kommunen kommer att prioritera de åtgärder som anses viktigast för kommunens egna miljöstrategier.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen tycker att det är positivt att kommunen avser att genomföra/medverka i åtgärder. Det är viktigt att kommunen meddelar Länsstyrelsen vilka åtgärder som planeras under 2013.

Landstinget Blekinge

Förslaget är bra genomarbetet och står i samklang med landstingets ambitioner inom området för miljö och hållbar utveckling samt landstingets vision och strategier. Landstinget arbetar idag aktivt med miljö- och hållbarhetsfrågor samt samverkar med andra verksamheter för en hållbar utveckling som även främjar hälsa. Landstinget ser allvarligt på att prognosen för att nå miljökvalitetsmålen inte är god.

Landstinget föreslår en ny åtgärd som berör hållbar upphandling. Åtgärden innebär att effektiva och genomarbetade hållbarhetskrav ställs i all upphandling vid alla inköp. Markanden kan på så sätt påverkas i en hållbar riktning. Landstinget arbetar idag enligt Svenska miljöstyrningsrådets nationella kriterier och hoppas att fler aktörer i Blekinge kommer arbeta på samma sätt.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen vill framhäva att det är positivt att landstinget uppmärksammar hållbarhetskrav i upphandling. Denna åtgärd finns inom Klimat- och energistrategin som är under framtagande. Förslag till mål i strategin är: ”År 2015 används Svenska Miljöstyrningsrådets miljö- och hållbarhetskriterier vid samtliga upphandlingar. Vid 50 % av upphandlingarna används kriterier på minst avancerad nivå.”

För att länet ska nå framgång i miljömålsarbetet krävs kunskap och samverkan mellan samtliga aktörer. Exempel på samverkan är Hållbarhetsforum och Klimatsamverkan Blekinge. Åtgärder för att stimulera denna och liknande samverkan samt kompetensutveckling skulle bidra till att miljömålen nås.

Länsstyrelens kommentar: Länsstyrelsen instämmer med att samverkan och god kunskap är en förutsättning för ett framgångsrikt miljömålsarbete. Vikten av detta kommer att belysas tydligare i texten, men ingen ytterligare åtgärd läggs till.

Landstinget menar att flera olika pågående åtgärdsprojekt syftar till att minska miljöpåverkan av läkemedel. Man skriver också att åtgärder för att minska läkemedels miljöpåverkan skulle, om de införs, bidra till att miljömålet för giftfri miljö kan uppnås.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen ställer sig positiv till åtgärder som minskar skadliga effekter av läkemedel på miljön. Genom de typer av åtgärder som Landstinget nämner i sitt svar, och tillsammans med övervakning av halter och effekter, är det möjligt att minska påverkan på miljön. En ny åtgärd ”Minska läkemedels miljöpåverkan” läggs till med Landstinget som huvudaktör.

Lantbrukarnas Riksförbund, LRF

LRF ser positivt på att de fått möjlighet att lämna synpunkter på föreslaget åtgärdsprogram och önskar få vara delaktiga även i framtida arbete. LRF framhäver vikten av att åtgärderna diskuteras tillsammans med produktionsfrågor för såväl jord- som skogsbruk.

Under temaområde biologisk mångfald beskrivs att biologisk mångfald är beroende av/gynnas av att landskapet brukas, men samtidigt påverkas negativt av jord- och skogsbrukets omläggning det senaste seklet. Problematiken med att en stor del av våtmarksarealen har försvunnit sedan slutet av 1800-talet, beskrivs också. LRF Sydost håller med om beskrivningen, men vill även lyfta fram de historiska anledningarna till utvecklingen. Målet måste vara att stimulera ett konkurrenskraftigt jord- och skogsbruk, samtidigt som man värnar biologisk mångfald.

Länsstyrelsens kommentar: Temaområdet biologisk mångfald beskriver landskapet och en del av problematiken. Det finns tyvärr inte utrymme att belysa alla historiska orsaker till hur landskapet ser ut idag. Texten under utmaningar kompletteras med avseende på lönsamhet kontra biologisk mångfald i jordbruket.

LRF Sydost ställer sig positiva till åtgärden ”Strategi för regionalt hotade arter och naturtyper” och det fortsatta arbetet med ”Åtgärdsprogram för hotade arter”, men vill poängtera att berörda markägare görs delaktiga i hela processen.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen håller med om synpunkten att det är viktigt att berörda markägare görs delaktiga, det är en förutsättning inte bara för arbetet med åtgärdsprogram för hotade arter utan för det mesta av Länsstyrelsens arbete.

LRF Sydost ställer sig också bakom det fortsatta arbetet med att anlägga fler våtmarker, förutsatt att lantbrukarnas kunnande och intresse respekteras i processen. Anläggning av våtmarker som får användas som bevattningsdammar anses som positivt för alla parter.

Länsstyrelsens kommentar: Det är positivt om bevattningsdammar kan anläggas på ett sådant sätt att den biologiska mångfalden gynnas. Man kan t ex. lägga in villkor för vattenreglering så att vattennivån inte understiger ett, för den biologiska mångfalden, kritiskt läge.

LRF värnar om att skydda odlingsbar mark från exploatering och de saknar denna ansats under temat. De har förståelse för behovet av samhällsutveckling men anser att detta ska göras på ett sätt så att man tar så lite odlingsbar mark i anspråk som möjligt. Man har inget emot åtgärderna om att ta fram planeringsunderlag, men anser att man bör involvera markägare och LRF på ett tydligare sätt.

Länsstyrelsens kommentar: Jordbruksmarken är en viktig resurs att värna om. Kommunerna ska i planeringen göra en avvägning mellan olika markanspråk och bevarande- och exploateringsintressen. Många kommuner strävar också efter att förtäta bebyggelsen för att undvika intrång i såväl natur som jordbruksmark, men även för att åstadkomma goda helhetslösningar ur bl.a. service- och kollektivtrafiksynpunkt. Ett väl genomarbetet planeringsunderlaget kan vara ett stöd i arbetet och alla berörda bör ges möjlighet att lämna synpunkter. Länsstyrelsen kompletterar texten med att berörda markägare, organisationer och föreningar ges möjlighet att delta.

LRF sydost har framfört att man ser arbetet för minskad klimatpåverkan som en mycket angelägen fråga, där jord- och skogsbruket kommer att vara viktiga aktörer som vill vara delaktiga i framtagande av åtgärder.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen ser mycket positivt på LRF:s inställning. Blekinges klimat- och energistrategi skickas ut på bred remiss i februari 2013, och en av åtgärderna handlar om att utforma lämpliga insatser inom jord- och skogsbruk i samverkan med de gröna näringarna (*åtgärd EF 4.3 i Klimat- och energistrategin*).

LRF Sydost har förståelse för att det finns en ambition att intensifiera arbetet med att ta fram bra vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter, men förväntar sig att arbetssättet förändras. Man vill att berörda lantbrukare och markägare ska involveras i ett tidigt skede och att alla berörda parter ska gå in i processen med en vilja att hitta konstruktiva lösningar. LRF Sydost kräver vidare att vattenskyddsområden som kommunerna skapar inte får drabba enskilda lantbrukare ekonomiskt.

Länsstyrelsens kommentar: I samband med att vattenskyddsområden inrättas eller revideras är det huvudmannen för vattentäkten som har ansvaret att involvera berörda organisationer, myndigheter etc. tidigt i processen. Länsstyrelsen kommer att påtala vikten av detta för huvudmännen. När det gäller ersättningsfrågan ligger den frågan utanför länsstyrelsens ansvarsområde i arbetet med fastställande av vattenskyddsområden. Ersättningsfrågan utreds för närvarande på uppdrag av regeringen.

LRF Sydost tycker att det är bra och viktigt att frågorna om bräddning av avloppsvatten och ovidkommande vatten lyfts. Man anser också att det är viktigt att det görs en plan för dagvattenhanteringen vid exploatering av nya ytor.

Länsstyrelsens kommentar: Enligt en rapport från Länsstyrelsen Gävleborg från 2009 så svarar bräddningar (utsläpp av avloppsvatten på grund av hydraulisk överbelastning) för mellan 7,4 och 9,6 % av avloppsreningsverkens totala utsläpp av fosfor (Rapport 2009:1). I rapporten redovisas att beräkningarna är mycket osäkra men det är ändå tydligt att det är stora mängder fosfor och kväve som når våra vatten via bräddningar. För att nå miljökvalitetsmålet ”Ingen övergödning” är åtgärder mot alla utsläppskällor viktiga. Länsstyrelsen anser att utsläppen av obehandlat avloppsvatten måste minskas liksom även den påverkan som kommer från hårdgjorda ytor. Kommunerna redovisar och utreder i samband med exploatering av nya ytor hur dagvatten hanteras. Normalt sker detta i detaljplaneprocessen. Det finns också bestämmelser i miljöbalken som reglerar hanteringen av dagvatten.

LRF anser att skogens liksom åkerns produktion behandlats mycket styvmoderligt i texterna och att lantbrukarnas/markägarnas dagliga gärning framställs mer som ett problem än som en möjlighet. Likaså påpekas att lönsamhet i jordbruket är en avgörande faktor om vi ska kunna behålla en produktion och därmed behålla och sköta de värden som skapats.

Länsstyrelsens kommentar: Ett nytt stycke läggs till under temaområde skog och odlingslandskap: En lönsam jordbruksproduktion är en förutsättning för att bevara och utveckla de värden som är knutna till odlingslandskapet och som skapats av tidigare generationer brukare. Utmaningen ligger i att de åtgärder som behövs inte bidrar till att produktion läggs ner.

Ytterligare synpunkter lämnas på åtgärdsförslagen för ekologisk produktion. Här anser LRF att de procentsatser som anges är irrelevanta och att både ekologisk och konventionell produktion är lika viktiga delar för att uppnå målet med ett rikt odlingslandskap. Vilka andelar som den ekologiska produktionen har i förhållande till den totala är ju avhängigt om den totala produktionen minskar eller ökar. Här görs också kopplingen till lönsamhet som är ett villkor för möjligheterna för lantbruksföretagarna att leva på och utveckla sina verksamheter.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen håller med om resonemanget och ändrar rubriken på åtgärd SO11 till Ökad ekologisk odling och tar bort meningen med det nationella målet. Texten om ekologisk odling ändras till: Den ekologiska produktionen i Blekinge är främst inriktad på mjölk- och köttproduktion. Arealen som odlas ekologiskt utgör cirka en tiondel av länets åkerareal. Åtgärd SO12: Ökad andel konsumtion av ekologiska livsmedel inom den offentliga sektorn, tas bort från åtgärdsprogrammet eftersom den kommer att ingå i Blekinge klimat- och energistrategi.

Marianne Eriksson, moderat politiker och privatperson

Intressant läsning, men jag saknade ett större miljöproblem till havs. Detta gäller den omfattande färjetrafik som släpper ut sitt avloppsvatten direkt i havet inte så många sjömil utanför vår kust. Det vore rimligt att rederierna måste tömma sitt latrin i hemmahamn och jag föreslår att man bygger en anläggning i Karlskrona med kapacitet att ta hand om all latrin från färjorna.

Länsstyrelsens kommentar: Det är Transportstyrelsen som ansvarar för reglering av sjöfarten. I nuläget gäller att utsläpp av toalettavfall inte får ske inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon. Ny lagstiftning som reglerar utsläppen av toalettavfall även på internationellt vatten trädde ikraft vid årsskiftet (1 januari 2013) men börjar inte gälla förrän 2016 och 2018 för nya respektive befintliga passagerarfartyg. Dessa blir då förbjudna att släppa ut sitt toalettavfall inom Östersjön. Från och med dessa årtal ska alla passagerarfartyg med fler än 12 passagerare lämna sitt toalettavfall i hamn, alternativt rena toalettavfallet ombord via godkända reningsanläggningar. För lastfartyg gäller dock de befintliga reglerna, men Sverige arbetar för att förbjuda även utsläpp av toalettavfall från lastfartyg inom Östersjön.
För mer information se:
http://www.transportstyrelsen.se/sv/Sjofart/Miljoskydd/Vattenfororening/Toalettavfall/
http://www.transportstyrelsen.se/sv/Sjofart/Miljoskydd/Avfallshantering/

Miljöförbundet Blekinge Väst

Miljöförbundet Blekinge Väst anser att den struktur som valts där 5-6 temaområden samlar ihop de 15 aktuella miljömålen, är en bra ansats för att få struktur på arbetet och gör det enklare att ta till sig. Miljöförbundet Blekinge Väst vill i nuläget inte binda sig för enskilda åtgärder, men återkommer när verksamhetsplanen för 2013 är klar.

Länsstyrelsens kommentar: Det är viktigt att Miljöförbundet Blekinge Väst meddelar Länsstyrelsen vilka åtgärder som planeras under 2013.

Under temaområde Mindre gift på drift anser Miljöförbundet att MG11 och SO10 är så snarlika att det bör gå att slå ihop dessa. Dessutom kan kommuner arbeta med skyddszoner i det kommunala tillsynsarbetet även om kommuner inte omnämns nu som aktörer för dessa åtgärder.

Länsstyrelsens kommentar: MG11 gäller generell minskning av bekämpningsmedel medan SO10 berör kantzoner. Vi anser inte att de är lika i formulering men dock i syfte. En kom-

plettering görs där bekämpningsmedel även nämns under SO10. Kommuner inkluderas som aktörer under SO10.

Det som föreslås under punkten MG5 (ta fram riktlinjer för förorenade massor) är i sig bra men delar av det man tänker sig ta fram finns redan.

Länsstyrelsens kommentar: Åtgärd MG5 är något som Länsstyrelsen i Skåne har sökt bidrag från Naturvårdsverket för, som de planerar att driva som ett tillsynsprojekt. Vi ser inte någon anledning till att Länsstyrelsen i Blekinge ska göra något som Skåne kommer att ta fram. Vi tar bort denna åtgärd från programmet.

Miljöförbundet önskar ett tillägg till åtgärden BM9 (Öka antalet våtmarker i länet); ”framförallt lite större våtmarker (över 5 ha)”

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer med ovanstående synpunkt, ett tillägg har gjorts i åtgärdens undertext.

Miljöförbundet är i princip klara med arbetet under HB 9 Kartlägga radonhalter i skolor och förskolor. Det tillkommer arbete med en del objekt. Man bör fundera på om åtgärden bör stå med i framtiden på detta vis.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen är positiv till Miljöförbundets arbete och tar gärna del av rapporten. Det råder osäkerhet kring om övriga kommuner har kommit lika långt i arbetet och åtgärden får därför stå kvar tills vidare.

Miljöförbundet anser att skillnaden mellan FV 1 (Skydd av vattenresurser som är viktiga för den långsiktiga dricksvattenförsörjningen) och FV 2 (Inrätta vattenskyddsområden och översyn av befintliga vattenskyddsområden) behöver förtydligas.

Länsstyrelsens kommentar: Åtgärd FV 1 har formulerats om så att den innebär att vattenresurser som är viktiga för vattenförsörjningen pekas ut som vattenförekomster och därmed blir underkastade reglerna om miljökvalitetsnormer i miljöbalken. Huvudaktör är Sveriges geologiska undersökning (SGU) i samråd med Länsstyrelsen. Åtgärd FV 2 är oförändrad.

Miljöförbundet har påpekat att ordet ”åtgärda” är olämpligt att använda i rubriken till åtgärd FV 3 (Kartlägga och åtgärda vattenkvalitet i enskilda brunnar och vattentäkter som försörjer färre än 50 personer eller levererar mindre än 10 m^3 per dygn.) Detta eftersom det finns små möjligheter för andra än fastighetsägaren att åtgärda en enskild brunn. Man menar också att kartläggningen blir svår att utföra då kommunen inte kan begära att vattenprover tas eller att analysresultat rapporteras in. Vidare anser man att ordet ”leverera” bör ersättas med ”producera” i åtgärdspunkter kring dricksvatten.

Länsstyrelsens kommentar: I undertexten anges att ”kommunerna ska *verka för* att brunnsägare tar vattenprover vart tredje år och att dessa registreras i nationell databas. Kartläggningen genomförs av kommuner och Länsstyrelsen och bör omfatta vanliga problemparametrar i Blekinge. Vid otjänlig vattenkvalitet är brunnsägaren ansvarig för eventuella åtgärder.”

Kommunerna har tillsyn över att miljöbalkens regler följs vad gäller enskilda brunnar och mindre vattentäkter. Även om kommunerna inte kan kräva någon generell vattenprovtagning eller rapportering av analysresultat så finns möjlighet att informera och att uppmuntra brunnsägare till detta. Kartläggningen kommer inte kunna bli fullständig, men de uppgifter som samlas in kommer att kunna bidra till att få en bättre bild av eventuella problem med grundvattenkvalitén i olika områden. Vidare är det enligt gällande lagstiftning brunnsägaren, inte fastighetsägaren, som är ansvarig för sin brunn och vattenkvalitén i den. Brunnsägare har alltså normalt ansvaret att åtgärda eventuella problem med dålig vattenkvalitet i sina respektive brunnar. En ändring har gjorts så att brunnsägare anges som aktör istället för fastighetsägare. I vissa fall kan t.ex. en verksamhetsutövare som orsakat förorening av vattnet i en brunn vara skyldig att åtgärda problemet. Av det skälet har en ändring gjorts i undertexten så att det står att brunnsägaren *normalt* har ansvaret. Vad gäller åtgärdens formulering och begränsning till enskilda brunnar och vattentäkter som försörjer färre än 50 personer eller levererar mindre än 10 m^3 per dygn så kommer den från Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten och innebär i stort att åtgärden avser de dricksvattentäkter som inte omfattas av föreskrifterna. Länsstyrelsen anser därför att det är lämpligt att använda samma formulering och ordval här som i föreskrifterna, vilket bl.a. innebär att ordet ”levererar” ersätts med ”tillhandahåller”. Länsstyrelsen anser inte att det finns skäl att göra några andra ändringar i åtgärdens formulering eller undertext med anledning av Miljöförbundets synpunkter.

Miljöresurs Linné

Miljöresurs Linne har i sitt remissvar föreslagit ändring av de regionala miljömålen så att man inför delmål för andelen ekologiska livsmedel inom offentlig konsumtion.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har beslutat att nationella preciseringar och etappmål gäller tillsvidare för Blekinge (Beslut 2012-10-04). Åtgärd SO12: Ökad andel konsumtion av ekologiska livsmedel inom den offentliga sektorn, utgår från åtgärdsprogrammet. Delmål som är inriktat på ökad andel ekologiska livsmedel ingår i Blekinges klimat- och energistrategi som skickas ut på remiss i februari 2013 (*SMART mål EF 6 i Klimat- och energistrategin*).

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Avstår från att lämna synpunkter på remissen.

Naturskyddsföreningen i Blekinge

Naturskyddsföreningen föreslår att de ansvariga för varje miljökvalitetsmål anger vad som krävs för att uppnå målen. Med en sådan behovslista tycker de att Länsstyrelsen ska tillgodose dem. Om orsakerna till misslyckandet ligger högre upp krävs en skrivelse till regeringen för att få tillstånd åtgärder på den nivån. Vi är medvetna om svårigheterna, men det är inte acceptabelt att bara konstatera att målen inte uppnås utan att analysera orsakerna.

Länsstyrelsens kommentar: Vid framtagande av åtgärdsprogrammet har ungefär det förfarandet som Naturskyddsföreningen föreslår använts. Regionala bedömningar görs varje år av Länsstyrelsen, se Miljömålsportalen www.miljömål.se. Behov har definierats och utifrån dessa har åtgärdsprogrammet upprättats. Syftet med miljömålssystemet är bl. a. att ge signaler uppåt om hur miljöarbetet går och ge underlag för framtida investeringar och prioriteringar.

Att samla åtgärdsförslagen i sex temaområden känns mer förvirrande än tydligt. Olika åtgärder för samma mål hamnar under olika teman. Naturskyddsföreningen framför vidare att det är olyckligt att området energi, klimat och transporter inte är klart samtidigt som övriga områden eftersom klimatfrågan kan påverka flertalet av övriga mål. Temat Hav i balans samt levande kust och skärgård saknas.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har kopplat de miljökvalitetsmål som främst berörs av föreslagna åtgärder till temaområdet. En tabell över vilka miljömål som berörs av de enskilda åtgärderna har lagts till i en bilaga. Den regionala arbetsgruppen har valt upplägget med temaområden och vilka dessa temaområden bör vara. Ett temaområde med fokus på havs- och skärgårdsfrågor har diskuterats, men arbetsgruppen har valt att fördela åtgärder inom detta område under andra temaområden.

Naturskyddsföreningen anser att mer fokus ska läggas på att förbättra miljön i Blekinge genom att ta fram konkreta förslag på vad som kan göras. Begär tillräckliga resurser för detta.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen anser att konkreta och prioriterade förslag på åtgärder har tagits fram i åtgärdsprogrammet. Resursbrist är ofta en svårighet. Länsstyrelsen (eller annan aktör) kommer att söka medel för projekt som kräver extern finansiering.

Naturskyddsföreningen anser att det är positivt att åtgärderna inom temaområde Mindre gift på drift är riktade till aktörer utanför myndighetssfären. Naturskyddsföreningen vill dock påpeka att dispenser ej ska ges för dumpning av förorenade massor i havet, samt framför att Länsstyrelsen bör vara skarpare vid tillstånd kring sanering och bebyggelse på förorenade områden.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen arbetar för att miljögifter inte ska spridas eller orsaka skador på människors hälsa eller miljö. Generellt delar Länsstyrelsen Naturskyddsföreningens inställning till dumpning i havet. I de fall dispenser har givits till dumpning av förorenade massor eller dylikt, finns särskilda skäl till detta.

Naturskyddsföreningen anser att de föreslagna åtgärderna under temat biologisk mångfald är bra men undrar hur realistiska de är. De ger exempel på arbetet med åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP) som drabbas av ideliga nedskärningar. En åtgärd de saknar är en genomgång av vilka hotade arter som finns i redan skyddade områden och får den mest adekvata skötseln. De menar att Länsstyrelsen har full möjlighet att styra skötseln i naturreservaten, och att en stor andel hotade arter troligen redan finns inom dessa områden.

Länsstyrelsens kommentar: De skyddade områdena är mycket viktiga för att bevara den biologiska mångfalden. Samtidigt kommer de alltid att vara en liten del av landskapet och kommer aldrig att ensamt kunna upprätthålla alla de naturtyper och arter vi vill bevara. För att bevara de hotade arterna, deras miljöer och den biologiska mångfalden behövs åtgärder och hänsyn i landskapet som helhet, inte bara i de skyddade områdena. De skyddade områdena innebär inte bara skydd för natur- och kulturvärden utan Länsstyrelsen har också ett tydligt uppdrag att tillgodose tillgängligheten till de skyddade områdena. För skötseln av de skyddade områdena råder det tyvärr resursbrist och därför måste prioriteringar göras.

Naturskyddsföreningen anser att man bör prioritera laxen i åtgärd BM 7 (Ta fram och genomföra ett program för övervakning av kustfiskbestånd).

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer inte i att laxen bör prioriteras vid framtagandet av ett program för övervakning av kustfiskbestånd. Länsstyrelsen har för avsikt att inrikta ansträngningen på att få till stånd ett nätprovfiske liknande det som redan bedrivs inom nationell miljöövervakning t.ex. Torhamns skärgård. Ett sådant provfiske inriktas på hela fisksamhället och ger information om trofisk nivå, diversitet och andra parametrar som man skulle missa med en ensidig inriktning på lax. Vidare anser Länsstyrelsen att laxbeståndet i Mörrumsån är tämligen väl känt genom fisket som bedrivs där.

Naturskyddsföreningen anser att åtgärd BM 9 (Öka antalet våtmarker i länet) bör kombineras med lämpliga fiskyngelåtgärder.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer helt med att möjligheten för fisk att vandra, reproducera sig och växa upp bör vara ett prioriterat mål vid anläggningen av vissa våtmarker, speciellt i kustnära områden. Detta mål har också stor betydelse för Länsstyrelsens pågående arbete med restaurering av sänkta havsvikar.

Mycket av värdena i tätortsnära natur är redan känt. Det krävs att kommunerna börjar skydda dessa pärlor. Åtgärderna inom temaområde hållbar bebyggelseutveckling är mer av inventerings- och planeringskaraktär och mer konkreta, handfasta åtgärder saknas.

Länsstyrelsens kommentar: Avsikten med åtgärden om tätortsnära natur har varit dels att få fram och sammanställa information om de värden som finns, men också att detta sedan ska användas i kommunernas planering som stöd för vilka områden som är viktiga att skydda. Tanken är att man då ska redovisa vilka områden som avses skyddas, vilket ligger till grund för ev. beslut om ytterligare åtgärder. Länsstyrelsen reviderar texten så att detta tydliggörs.

Naturskyddsföreningen anser att åtgärderna under temaområde friskt vatten, är för snävt begränsade till dricksvattenförsörjning och åtgärder kring avloppshantering, medan åtgärder för hav, sjöar och åar lyser med sin frånvaro.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen vill framhäva att vattenkvalitet och avloppshantering (minskad övergödning) är mycket viktiga faktorer för miljön i havet, sjöar och vattendrag. Åtgärder kopplade till djur och växter i vattenmiljön finns under andra temaområden, främst biologisk mångfald.

Naturskyddsföreningen kommenterar åtgärd SO10, ökning av skydds- och kantzoner längs vattendrag, med att åtgärden är bra mot ytavrinning, men kan bli verkningslös om inte dräneringsrören tas bort innan kantzonen. De anser vidare att det bör anläggas näringsfällor (våtmarker) där förorenade och näringsrika vattendrag rinner ut i havet.

Länsstyrelsens kommentar: Kommentaren beskriver flera problem. Dränering av odlingsmarken är en förutsättning för odling. De problem som hör till brukandet av marken kräver även andra typer av åtgärder förutom de beskrivna i SO10. Vid anläggning eller återskapande av våtmarker är de som fungerar som näringsfällor högprioriterade under åtgärd BM9.

Olofströms kommun

Olofströms kommun framhäver vikten av att samordna sitt lokala miljöarbete med Länsstyrelsens intentioner. Ett program för att styra det lokala arbetet med miljökvalitetsmålen i Olofströms kommun kan med fördel kombineras med framtagande av ett nytt natur- och kulturmiljöprogram. Möjlighet att få resurser till detta samt ett bestämt år för färdigställt program bör fastställas politiskt.

Det är viktigt att lokala åtgärder följer de regionala förslagen för att undvika dubbelarbete vid den årliga rapporteringen.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen välkomnar kommunens inställning till åtgärdsprogrammet. Det är önskvärt att det lokala miljöprogrammet följer samma struktur som det regionala åtgärdsprogrammet, eftersom det förenklar vid uppföljning. Uppföljningssystemet ska utvecklas under 2013 och målet är att det ska vara enkelt och tydligt. Det är viktigt att kommunen meddelar Länsstyrelsen vilka åtgärder som planeras under 2013.

Region Blekinge (RB)

RB ser det som mycket positivt att Länsstyrelsen valt att fokusera på åtgärder istället för att ta fram nya regionala mål. Det finns en god följsamhet mellan åtgärdsprogrammet och Blekingestrategin och aktiviteter enligt de båda programmen bör följas åt väl.

Att först ha de 16 miljömålen och sedan de fem nya föreslagna temaområdena blir lätt förvirrande. Det är otydligt vad som är miljömål och vad som är temaområde. Det bör tydligare framgå vilka miljömål en åtgärd är avsedd för.

Länsstyrelsens kommentar: En tabell över vilka miljömål som berörs av de enskilda åtgärderna har lagts till i en bilaga. Åtgärderna berör många miljökvalitetsmål och därför har vi i programmet gjort kopplingar till miljömålen per temaområde. Den regionala arbetsgruppen har bestämt att vi ska följa temaområden och vilka dessa temaområden bör vara.

I programförslaget omnämns Region Blekinge som aktör endast för en åtgärd, men det finns fler områden där RB kan medverka i arbetet. Region Blekinge vill vara en av aktörerna när det gäller information till båtägare om båtlivets miljöpåverkan.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen välkomnar Region Blekinges önskan att medverka i flera åtgärder. Region Blekinge läggs till som medaktör under åtgärd MG8.

Region Blekinge anser att diskussionen om biologisk mångfald behöver föras i en vidare krets än vad som sker idag eftersom kunskapen om hur avgörande frågan är behöver spridas. Biologisk mångfald behöver också i större grad komma in i samhällsplaneringen. Att regionen finns med som aktör för en strategi för regionalt hotade arter och naturtyper är därför viktigt som ett led i att bredda var frågan om biologisk mångfald diskuteras.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer i synpunkten. Region Blekinge läggs till som aktör under åtgärden och texten under utmaningar kompletteras.

I Blekingestrategin är ”Utveckla kustområdet” en insats. Region Blekinge bör delta som part när det gäller samverkan kring kust- och skärgårdsfrågor i översiktsplanering.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer och lägger till Region Blekinge som aktör.

Region Blekinge menar att åtgärderna FV 9 (Ta fram lokala/regionala planer för vattenförsörjningen) och FV 10 (Vatten- och avloppsplaner tas fram) kan skrivas ihop till en alternativt strykas eftersom de finns med i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

Länsstyrelsens kommentar: För att tydliggöra skillnaderna mellan regional och lokal vattenförsörjningsplan samt VA-plan har en åtgärd formulerats för respektive plan (FV 9-11). I undertexterna ges en närmare beskrivning av planernas olika syften och innehåll. Vi har medvetet valt att ha med vissa åtgärder som omnämns inom andra planer/program etc. för att de behöver uppmärksammas särskilt. En bilaga har lagts till för att förtydliga kopplingen till annat arbete.

Region Blekinge påpekar att risken för saltvatteninträngning i grundvatten bör ingå i arbetet med en kustzonplanering och att regionen därför bör bli berörd av åtgärd FV 7 (Planeringsunderlag över potentiella riskområden för saltvatteninträngning i grundvatten).

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer och RB har lagts till som aktör.

Riksantikvarieämbetet

Riksantikvarieämbetet har inget att erinra i saken, men tackar för möjligheten att lämna synpunkter.

Ronneby Kommun

Åtgärderna sammanfattas i början av åtgärdsprogrammet under respektive temaområde, men orsaken till rangordningen anges ej. Ronneby kommun föreslår att man endast presenterar de strategiskt viktigaste åtgärderna här.

Länsstyrelsens kommentar: Åtgärderna har inte rangordnas. Sammanfattningen syftar till att ge en överblick av åtgärderna i programmet. Den årliga verksamhetsplanen som är kopplad till åtgärdsprogrammet, visar vilka åtgärder som prioriteras under året.

Inget temaområde har ordet hav i rubriken, men det skulle vara önskvärt om man i texten kunde utveckla mer kring information och utmaningar angående havet. Ronneby kommun önskar vidare en översyn av temaområdenas rubriksättning så att den blir mer enhetlig. Undertexten som är kopplad till de olika åtgärderna i tabellen bör utformas på samma sätt och ange syfte och innebörd.

Länsstyrelsens kommentar: Den regionala arbetsgruppen har valt att vi ska följa temaområden och vilka dessa temaområden bör vara. Ett temaområde med fokus på havs- och skärgårdsfrågor har diskuterats, men arbetsgruppen har valt att lägga åtgärder inom detta område under andra temaområden, ex. Samverkan kring kust- och skärgårdsfrågor i översiktsplaneringen, Ta fram och genomföra ett program för övervakningen av kustfiskbestånd m. fl. Åtgärdernas undertexter ses över.

Ett uppföljningssystem som kan användas på både lokal och regional nivå är önskvärt för att undvika dubbelarbete. Kommunen efterfrågar en tydligare koppling till pågående arbete inom andra program ex. Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram.

Länsstyrelsens kommentar: Instämmer. Länsstyrelsen kommer att försöka utforma uppföljningssystemet så att det passar kommunernas lokala arbete. Det är därför viktigt att de lokala miljöprogrammen utvecklas med samma struktur som det regionala åtgärdsprogrammet. Åtgärders koppling till pågående initiativ kommer att tydliggöras i en bilaga.

Ronneby kommun föreslår att man utökar tabellerna med en kolumn för att tydliggöra vem som är huvudaktör respektive medaktör. Näringslivet saknas som aktör.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen anser att det är tillräckligt att huvudaktören/hvudaktörerna visas i fetstil och övriga därefter. Detta anges även i läshänvisningen. Näringslivet som aktör är diffus. När en åtgärd ska påbörjas, bör en analys av berörda aktörer genomföras. Detta förtydligas i läshänvisningen. Till vissa åtgärder är näringslivet angivet som aktör.

Ronneby kommun har som ambition att medverka i alla de åtgärder där kommunen är aktör. Inga prioriteringar kan dock göras i nuläget eftersom kommunens lokala mål är under framtagande.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen anser att det regionala åtgärdsprogrammet kan vara en god hjälp/underlag till Ronnebys lokala miljömål. Länsstyrelsen hoppas vidare att Ronneby kommun kan åta sig att genomföra och/eller påbörja en del åtgärder under 2013 när kommunens verksamhetsplanering har tagits fram. Det är viktigt att kommunen meddelar Länsstyrelsen vilka åtgärder som planeras under 2013.

Ronneby kommun har flera kommentarer gällande åtgärder under temaområdet biologisk mångfald. BM 2 (Ta fram en sammanställning över de medel som finns att söka för att skapa/återställa biologisk mångfald): Bra åtgärd, denna åtgärd kan även behövas beträffande de andra temaområdena.

Länsstyrelsens kommentar: Denna åtgärd skulle kunna ligga inom övriga temaområden, men vi har valt att lägga den under temaområde biologisk mångfald. Sammanställningen kommer dock att beröra samtliga temaområden. Exempelvis berörs frisk vatten av LOVA-bidrag och skog och odlingslandskap av LONA-bidrag.

BM 6 (Eliminering av vandringshinder som hindrar ålens, öringens och andra arters vandring i vattendragen): Ronneby kommun anser att denna åtgärd har hög prioritet bl. a. beträffande Bräkneån.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer med ovanstående synpunkt. Se även BM 4. Inom Life+-projektet ”Målarmusslans återkomst ger friskare åar” kommer åtgärder att genomföras i Bräkneån och Mörrumsån.

BM 7 (Ta fram och genomföra ett program för övervakning av kustfiskbestånd): I undertexten bör information och syfte med åtgärden redovisas.

Länsstyrelsens kommentar: Fisksamhället har en mycket viktig funktion i det marina ekosystemet och kan dessutom tjäna som indikator för olika typer av mänsklig påverkan, som t.ex. överfiske, miljögifter och övergödning. Tyvärr saknas övervakning av kustfiskbestånd i den regionala miljöövervakningen i länet, med undantag för en viss övervakning av fiskrekrytering i grunda vikar. Inom det nationella övervakningsprogrammet bedrivs sedan 2002 ett årligt provfiske i Torhamnsområdet, numera i regi av Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Avsaknaden av övervakning av fiskbestånden i västra delen av länet har försvårat arbetet med att ringa in och förklara de problem som på senare tiden har drabbat vissa kustfiskbestånd i västra Hanöbukten. Åtgärden kompletteras med utförligare information.

BM 8 (Rutiner för frivillig informationsrapportering från fiskare): Vad är aktören Forskningscentra?

Länsstyrelsens kommentar: Aktörerna under åtgärden korrigeras.

Ronneby kommun föreslår Näringslivet som ytterligare medaktörer under MG1 och Miljösamverkan Blekinge Kronoberg under MG9.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen är positiv till dessa förslag och inkluderar näringslivet som medaktörer. Åtgärd MG9 har utgått.

Vad innebär definitionen ”hög aktivitet” under MG10

Länsstyrelsens kommentar: Hamnar med hög aktivitet, innebär hamnar med aktiv båttrafik. Åtgärden har dock tagit bort från åtgärdsprogrammet.

Ny åtgärd föreslås: ”En manual för hållbar stadsplanering och byggnation med bas i kretsloppstänkande tas fram med avseende på god inom- och utomhusmiljö, effektiv material- och energihantering samt biologisk och kulturell mångfald. Manualen ska kunna användas som referens vid planering av nya områden eller ny byggnation. Manualen ska bygga på Craddle to Craddle, C2C.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen anser att förslaget är intressant och att en sådan manual skulle kunna vara till stor nytta. Innan det läggs till som en åtgärd i programmet bör man dock diskutera förslaget med samtliga kommuner och vem som lämpligen bör ansvara för ett sådant arbete.

Ronneby kommun undrar om inte Sveriges geologiska undersökning (SGU) är aktör för FV 1 (Skydd av vattenresurser som är viktiga för den långsiktiga dricksvattenförsörjningen).

Länsstyrelsens kommentar: FV 1 har formulerats om så att den innebär att vattenresurser som är viktiga för vattenförsörjningen pekas ut och avgränsas som vattenförekomster med miljökvalitetsnormer i miljöbalken. Aktör är då SGU i samråd med Länsstyrelsen.

Ronneby kommun anser att det behöver redas ut om det är fastighetsägaren eller brunnsägaren som är ansvarig för eventuella åtgärder vid otjänligt vatten (åtgärd FV 3).

Länsstyrelsens kommentar: Ansvaret för åtgärder vid otjänligt vatten ligger hos brunnsägaren. En justering har gjorts så att brunnsägare anges som aktör istället för fastighetsägare.

Ronneby kommun menar att FV 5 (Kontrollprogram för råvattenkvalitet i dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller levererar mer än 10 m^3 per dygn) är en lagstadgad åtgärd och att om det inte fungerar så behöver tillsynsmyndigheten agera.

Länsstyrelsens kommentar:
Åtgärden har formulerats om så att den innebär att analysresultaten från råvattenkontroller behöver rapporteras in till vattentäktsarkivet hos SGU. Syftet med åtgärden är att möjliggöra bevakning av långsiktiga förändringar i råvattenkvaliteten i olika områden.

Ronneby kommun undrar vad som menas med lättillgänglig i åtgärd FV 8 (Tillgängliggöra sammanställningar av anläggningar för berg- och grundvattenvärme).

Länsstyrelsens kommentar: Syftet med åtgärden är att möjliggöra analys av hur stor risken för påverkan på grundvattnet från anläggningar för berg- och grundvattenvärme är i olika områden. Om uppgifter om befintliga brunnas finns digitalt kan de utgöra ett underlag.

Ronneby kommun anser att information och syfte med åtgärden bör redovisas i undertexten till åtgärd FV 10 (Vatten- och avloppsplaner tas fram).

Länsstyrelsens kommentar: Undertexten har skrivits om så att den beskriver syftet med åtgärden. Beteckningen har ändrats till FV 11 i det fastställda åtgärdsprogramemt.

Ronneby kommun frågar hur det är möjligt att mäta åtgärd FV 12, ”Minskning av ovidkommande vatten och tillskottsvatten till avloppsreningsverk”.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen kan inte ange hur detta ska mätas, men det bör gå att hitta användbara nyckeltal i kommunernas fortlöpande arbete med underhåll av VA-näten. Det viktigaste är kanske inte att hitta exakta tal som kan jämföras med andra kommuner, utan att varje kommun ser att arbetet med VA-näten ger resultat och det går att se en positiv trend med minskade mängder av ovidkommande vatten och tillskottsvatten.

Ronneby kommun saknar åtgärder av enskilda avlopp.

Länsstyrelsens kommentar: Dessa åtgärder ingår i de kommunala vatten- och avloppsplanerna. Se sista stycket under rubriken åtgärder, temaområde Friskt vatten.

Ronneby kommun anser att uttag av GROT (grenar och toppar) inte främjar den biologiska mångfalden och att ett långsiktigt mål därför bör vara att GROT-uttag upphör.

Länsstyrelsens kommentar: Det är för närvarande inte realistiskt att sätta ett sådant mål.

Ronneby kommun påpekar att åtgärd SO6 saknar information och syfte i undertexten.

Länsstyrelsens kommentar: Åtgärden kompletteras med undertexten: Syftet är att säkerställa att de mest värdefulla markerna och att miljöerna blir fortsatt brukade.

Räddningstjänsten i Västra Blekinge

Räddningstjänsten deltar som en aktör i arbetet med de prioriterade åtgärderna.

Räddningstjänsten i Östra Blekinge

Förslaget om planeringsunderlag för hälso- och säkerhetsaspekter relaterar till projekt om inventering av farligt gods transporter. Länsstyrelsen bör tillsammans med nämnda aktörer ta fram en regional riktlinje för skyddsavstånd kring farligt godsleder i länet.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer och formulerar en ny åtgärd: Utforma regionala riktlinjer för hantering av farligt gods. Syftet med åtgärden är att kartlägga de vägar i länet där farligt gods transporteras. Detta ska bland annat ligga till grund för framtagande av rekommendationer till skyddsavstånd kring vägarna för att förebygga effekter av eventuella olyckor och underlätta saneringsarbete.

Räddningstjänsten i Östra Blekinge är mycket positiv till åtgärderna om inrättande och översyn av vattenskyddsområden (FV 2) samt regional riskanalys för skydd av värdefulla inlandsvatten och större vattentäkter vid olyckor (FV 4).

Länsstyrelsens kommentar: Arbetet med vattenskyddsområden är prioriterat. Den regionala riskanalysen har koppling till arbetet med att ta fram en regional vattenförsörjningsplan. Vattenförsörjningsplanen tas fram med början under 2013 (FV 9).

Räddningstjänsten ser gärna att länsstyrelsen driver ett projekt kring inventeringar och analyser av känsliga kulturmiljöer och brand. Vissa insatser är redan gjorda och räddningstjänsten är positiv till att arbetet aktualiseras och fortlöper.

Länsstyrelsens kommentar: Noteras. Arbetet med åtgärden HB 8 kommer att aktualiseras under programperioden.

Sveriges Geologiska undersökning (SGU)

Sveriges Geologiska undersökning (SGU) ser mycket positivt på framtagandet av åtgärdsförslagen. Rapporten är lättläst och tydligt skriven både vad gäller beskrivning av miljömålssystemet och arbetet med miljömålen samt de förslag på åtgärder och åtgärdsteman som ges.

Under temaområde Mindre gift på drift anser SGU att en plan för hantering av förorenade muddermassor och deponering till havs bör tas fram för att säkra öppna farleder och hamnar.

Länsstyrelsens kommentar: Detta berör till viss del den föreslagna åtgärdspunkten MG5 Ta fram riktlinjer för hantering av förorenade massor. Utifrån ny kunskap anser Länsstyrelsen inte att det finns behov att ta fram regionala riktlinjer för hantering av förorenade massor (se Länsstyrelsens kommentar till Miljöförbundet Blekinge Väst). När det gäller hantering av just muddermassor från hamnar och farleder finns en vägledning framtagen av miljörättsavdelningen på Naturvårdsverket (2010). Då det generellt är förbjudet att dumpa muddermassor i havet anser Länsstyrelsen att det är olämpligt, eller i alla fall problematiskt, att planera för sådana områden som skulle lämpa sig för dumpning. Dessutom, i ett något längre tidsperspektiv är det rimligt att anta att klimatologiska aspekter och därmed även hydrografiska, kan medföra att det område som vi idag anser vara ett lämpligt depositionsområde påverkas och förändras vilket resulterar i spridning av miljögifter i en nära framtid. Eventuellt bör denna fråga inkluderas i den kommande havsplaneringsprocessen, där såväl lokala som regionala aktörer ska medverka.

Under miljökvalitetsmålet Grundvatten av god kvalitet finns en precisering som bl.a. handlar om naturgrusavlagringar som är av stor betydelse för natur- och kulturlandskapet. Detta bör omnämnas och bevarandet av avlagringar behöver beaktas i samhällsplaneringen.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen kompletterar texten.

Det är viktigt att natur- och kulturvärden kopplade till geologiska värden ingår i det kunskaps- och planeringsunderlag som tas fram för tätortsnära natur- och rekreationsområden. Behovet sträcker sig också bortanför det tätortsnära perspektivet.

Länsstyrelsens kommentar: Åtgärdsförslagen (HB1, HB5-6) rymmer både tätortsnära natur liksom övriga natur- och kulturvärden. De geologiska värdena bör ingå i arbetet med underlagen.

SGU har påpekat att det inte har lyfts fram i någon av åtgärdspunkterna under ”Friskt vatten” dels hur grundvattnet bidrar till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag dels frågan om bevarandet av naturgrusavlagringar för bland annat dricksvattenförsörjning. Man menar vidare att det sannolikt är svårt att föra in en speciell åtgärd vad gäller grundvattnets bidrag till en god livsmiljö i ytvatten men att frågeställningen bör uppmärksammas inom miljömålsarbetet generellt. Vad gäller bevarandet av naturgrusavlagringar så anser man att det är en så viktig sak att det bör tydliggöras, t.ex. i texten under åtgärd FV 1 avseende grundvattenresurser.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer i att det är svårt att föra in särskilda åtgärder för grundvattenberoende ekosystem. De åtgärder som finns för god grundvattenkvalitet och grundvattentillgång har dock även betydelse för grundvattenberoende ekosystem. Vad gäller bevarandet av naturgrusavlagringar så finns i 9 kap. 6 § miljöbalken bestämmelser som hindrar nya täkter i värdefulla naturgrusavlagringar. Bland annat får tillstånds- eller anmälningspliktiga täkter av naturgrus inte komma till stånd om naturgrusförekomsten är betydelsefull för nuvarande eller framtida dricksvattenförsörjning och täkten kan medföra en försämrad vattenförsörjning. Blekinge är för övrigt det län som har minst uttag av naturgrus. Inga nya tillstånd till naturgrustäkter har lämnats under de senaste åren. Åtgärden FV 1 (Skydd av vattenresurser som är viktiga för den långsiktiga dricksvattenförsörjningen) har formulerats om så att den avser utpekande av vattenresurser som är viktiga för den långsiktiga dricksvattenförsörjningen som vattenförekomster som därmed blir underkastade miljöbalkens regler om miljökvalitetsnormer. Länsstyrelsen ser inte behov av att föra in en åtgärd som särskilt rör bevarandet av naturgrusavlagringar.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket vill påpeka att det är Transportstyrelsen som godkänner avfallshanteringsplaner för hamnar i enlighet med Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd (SJÖFS 2001:12) om mottagning av avfall från fartyg. Mot bakgrund av det bör Sjöfartsverket tas bort som aktör vad gäller åtgärd MG10 Tillsyn av omhändertagande av olja och oljehaltigt avfall i hamnar med hög aktivitet.

Länsstyrelsens kommentar: Åtgärd MG10 tas bort.

Sjöfartsverket tipsar om att båtmiljörådet samlar organisationer och myndigheter som har intresse av att minska båtlivets miljöpåverkan. Detta borde vara en lämplig aktör under MG 8 (Information till fritidsbåtsägare om båtlivets miljöpåverkan).

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen lägger till båtmiljörådet som aktör under MG 8.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen anser att det är bra att ämnesområdena har grupperats. Detta leder till ökad samverkan kring föreslagna åtgärder och att länet kommer närmre måluppfyllese.

Skogsstyrelsen anser att skogsbrukets utveckling inte sammanfattas i samma grad som jordbrukets i den inledande texten under temaområdet biologisk mångfald, så därför föreslås att följande stycke infogas: Även skogsbruket har under de senaste hundra åren genomgått stora förändringar där utvecklingen av rationella och produktionshöjande brukningsmetoder bidragit till att variationen och mångfalden i skogslandskapet i hög grad gått förlorad. Mycket av den biologiska mångfalden i skogen finns idag i så kallade värdekärnor i det omgivande skogs- och odlingslandskapet, där skogen av olika skäl har skötts extensivt eller inte brukats över huvud taget. Målet måste vara att förstärka och binda samman dessa värdekärnor, öka förutsättningarna för hotade naturtyper och livskraftiga populationer av hotade arter samt ökad kännedom om vilken miljöhänsyn som krävs i produktionsskogsbruket.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen anser att stycket berör både skogs- och jordbruket. Den sista meningen i stycket om äldre brukningsmetoder syftar även på skogsbruket. Men texten kompletteras för att bli ännu tydligare.

Skogsstyrelsen har förslag på justering av texten under temaområde skog och odlingslandskap som förtydligar det skogliga innehållet.

Länsstyrelsens kommentar: Det inledande stycket ändras till: ”Blekinge är ett mångfacetterat landskap med höga natur- och kulturmiljövärden som bland annat är knutna till odlingslandskapets ängs- och hagmarker och ädellövskogarna längs kusten. Mer än två tredjedelar av Blekinges landyta utgörs av skogsmark där granskogar utgör mer än hälften. Blekingekusten karakteriseras av ädellövskog med ek och bok som når ända ut till havet. Denna naturtyp är unik för Blekinge och omfattas av länets nationella ansvar för gamla ek- och bokskogar. Skogarna har också stor betydelse för det tätortsnära friluftslivet.”

I avsnittet utmaningar under temaområde skog och odlingslandskap vill man ersätta de två första styckena som behandlar skogen med en ny text.

Länsstyrelsens kommentar: En sammanfattning görs av Skogsstyrelsens förslag med följande lydelse: Skogsbruket och Skogsstyrelsen har ett delat ansvar för att nå de skogliga målen, tydliggjorda i produktionsmål och miljömål. Kompetensutveckling och åtgärder krävs på en rad områden för att nå miljökvalitetsmålet Levande skogar med dess preciseringar. Ett sådant område är att bevara, utveckla och förstärka natur- och kulturmiljövärden i skogslandskapet. Områden som mer och mer uppmärksammas är t.ex. skogsbrukets påverkan på naturliga vatten, det ökade bioenergiuttagets påverkan på vatten och biologisk mångfald och näringsbalans samt skogens sociala värden, inte minst i de tätortsnära skogsmiljöerna. En stor utmaning är behovet att ytterligare skogsareal skyddas.

Skogsstyrelsen vill tillföra ytterligare åtgärder i åtgärdslistan främst olika kompetensutvecklingsåtgärder.

Länsstyrelsens kommentar: Ytterligare två åtgärder tillförs. En med rubriken Kompetensutveckling av skogsbrukare. Undertexten lyder: Kompetensutveckling inom områdena naturvårdande skogsskötsel, skogsbruk och förändrat klimat, natur- och kulturhänsyn, hyggesfritt skogsbruk och biobränsleuttag. De aktörer som anges är Skogsstyrelsen, Skogssektorn, Lantbrukarnas riksförbund och rådgivningsorganisationer. Den andra åtgärden som läggs till har rubriken Framtagande av skogspolicy för kommunägda skogar. Undertexten lyder: Länets kommuner tar fram policy/handlingsplan för sina ägda skogar där bevarande och utveckling av miljö- och kulturvärden samt sociala värden beaktas. Aktörer som anges är Kommuner och Skogsstyrelsen.

Statens Fastighetsverk (SFV)

Statens Fastighetsverk ser positivt på att Länsstyrelsen har tagit fram ett regionalt åtgärdsprogram med syfte att uppnå miljökvalitetsmålen. Flera av de föreslagna åtgärdena kan förväntas få en positiv inverkan på de natur- och kulturvärden som SFV förvaltar i Blekinge. SFV framhåller vikten av att koppla samman olika strategiska dokument och integrera miljömålsarbetet i annat strategiskt arbete. Ökad samverkan mellan natur- och kultur behövs. En kommunikationsplan kan vara ett verktyg för att öka engagemanget hos medborgarna och få genomslag för arbetet.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har i en bilaga tydliggjort åtgärders koppling till befintliga strategiska planer/dokument/planer etc. Länsstyrelsen instämmer vidare med behovet av att integrera miljömålsarbetet i annat strategiskt arbetet. Länsstyrelsen kommer att fundera vidare på hur vi bäst kommunicerar miljömålen.

Statens Fastighetsverk menar att en del åtgärder som föreslås i programmet är sådana som SFV idag eftersträvar inom sin fastighetsförvaltning i samband med skötselentreprenad för mark, bland annat att verka för skötsel av skyddsvärda träd.

Länsstyrelsens kommentar: Att SFV verkar för skötseln av skyddsvärda träd är positivt för de värdefulla träden och för de många arter som är knutna till dem. SFV läggs till som aktör under åtgärden.

SFV arbetar långsiktigt och målinriktat för att minska energianvändningen och för att förebygga brand i sina fastigheter. SFV arbetar också för att göra sina fastigheter tillgängliga vilket bl.a. kan göra dem tillgängliga för rekreation.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen är positiv till att SFV arbetar med frågorna. I genomförandet av bl.a. åtgärd HB 8 läggs SFV till som aktör.

SFV påpekar att de i sin verksamhet eftersträvar kemikaliefri bekämpning av ogräs, salt och kemikaliefri halkbekämpning, utfasning av särskilt farliga ämnen vid ny- och ombyggnation

samt förespråkar att transport- och motorredskap drivs av el eller annat miljöanpassat drivmedel.

I sitt remissvar ger Statens Fastighetsverk information som visar att man är väl medveten om vilken betydelse förväntade framtida klimatförändringar kan få för deras fastigheter. SFV bedriver ett aktivt arbete för minskad klimatpåverkan och har gjort översiktlig utredning av framtida klimathot mot statens byggnads minnen.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen är mycket positiv till SFV:s arbete med dessa frågor.

Sölvesborgs kommun

Föreslagna åtgärder är bra och betydande för att nå uppsatta mål. Åtgärder medför dock kostnader som ska kommuniceras i kommunen. Kommunen finner åtgärdsprogrammets upplägg bra, men anser inte att det bör finnas några åtagande för kommunerna eller någon rapporteringsskyldighet. Kommunen har sina egna miljömål på remiss med tillhörande handlingsplan och ser det inte som nödvändigt att kommunen ska åta sig ytterligare åtgärder.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen anser att det är nödvändigt att samverkan sker mellan alla länets myndigheter, inte minst kommunerna. För att få en bild över de åtgärder som genomförs i länet och hur miljötillståndet förändras på en övergripande regional nivå, krävs en rapportering av vad som genomförs på lokal nivå. Naturligtvis ligger ansvaret på varje aktör att själva välja ut vilka åtgärder de vill satsa på och hur de vill genomföra dessa. Flera av föreslagna åtgärder i Sölvesborgs kommuns miljömål går i linje med detta åtgärdsprogram, vilket vi ser som positivt.

Länsstyrelsens arbete bör vara övergripande, rådgivande, stöttande och innehålla förslag på åtgärder till kommunerna. Flera av åtgärderna drivs med fördel som projekt där Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer med ovanstående synpunkter. Länsstyrelsen vill framföra att det är positivt att Sölvesborgs kommun har åtagit sig att genomföra/medverka i så många åtgärder.

Sölvesborgs kommun saknar Miljöförbundet Blekinge Väst som aktör eftersom de är kommunens tillsynsmyndighet och ansvarar för många frågor. Även hamnföreningar kan tas med som aktörer i ex biologisk mångfald åtgärd BM 8. Även Region Blekinge bör vara delaktiga som övergripande aktör i lämpliga åtgärder.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen instämmer med ovanstående synpunkter. Miljöförbundet Blekinge Väst och Region Blekinge läggs till som aktörer på flera åtgärder.

Transportstyrelsen

Transportstyrelsen vill uppmärksamma Länsstyrelsen på att det finns ett Båtmiljöråd som samordnar arbete med syfte att minska båtlivets miljöpåverkan (MG8).

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen inkluderar Båtmiljörådet som under åtgärden.

Transportstyrelsen informerar också om att de har tillsynsansvar avseende mottagning av avfall från fritidsbåtar (MG9).

Länsstyrelsens kommentar: Åtgärd MG9 tas bort.

Transportstyrelsen vill bli borttagen som aktör när det gäller tillsyn av omhändertagande av olja och oljehaltigt avfall (MG10).

Länsstyrelsens kommentar: Åtgärd MG10 tas bort helt från åtgärdsprogrammet.

Vattenrådet för Lyckebyån, Silletorpsån, Nättrabyån med fler mindre vattendrag i östra Blekinge

Vattenrådet anser att det är av yttersta vikt att åtgärdsprogrammen i G, H och K län innehåller konkreta och kraftfulla åtgärder till skydd för Lyckebyån som utgör råvattentäkt för mer än 50 000 personer.

Länsstyrelsens kommentar: Åtgärdsprogrammet innehåller flera åtgärder som syftar till att på olika sätt skydda viktiga vattenresurser, särskilt kan nämnas åtgärd FV 2 (Inrätta vattenskyddsområden och översyn av befintliga vattenskyddsområden). Vad gäller Lyckebyån så pågår för närvarande arbetet med att fastställa ett nytt vattenskyddsområde. Länsstyrelsen ser inte behov av att föra in särskilda åtgärder vad avser just skydd av Lyckebyån.